SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 241
van **MERCEDES VAN VOLCEM**
datum: 17 maart 2022

---

aan **BART SOMERS**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Gemeenten en Vlaamse overheid - Impact inflatie

Gemeenten en OCMW's zijn gevoelig voor een oplopende inflatie. Prijsstijgingen hebben al snel en automatisch een impact op de gemeentelijke uitgaven door onder andere de automatische indexaanpassing van de lonen in de publieke sector en zo ook op de pensioenuitgaven (eerste en tweede pijler). Dezelfde opwaartse druk op de lonen is er ook bij de politie- en hulpverleningszones, wat (minstens op middellange termijn) ook druk zet op de gemeentelijke dotaties aan die entiteiten. Ook de fors stijgende energieprijzen kunnen op korte termijn een impact hebben op de gemeentelijke meerjarenplannen.

De belangrijkste gemeentelijke ontvangsten evolueren ofwel vertraagd ofwel niet mee met een sterk oplopende inflatie. De ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting stijgen samen met de indexeringen van de lonen maar komen met vertraging bij de gemeenten als ontvangsten binnen. Zo zullen gemeenten de door indexering verhoogde inkomens van 2022 (aanslagjaar 2023) pas gedeeltelijk in 2023 ontvangen, het merendeel zelfs pas in 2024.

Ook de ontvangsten uit de opcentiemen op de onroerende voorheffing (OOV) zullen een vertraagde stijging kennen. Zo komt het merendeel van de OOV-ontvangsten voor boekjaar 2022van het aanslagjaar 2022, maar de jaarlijkse indexering van de kadastraal inkomens gebeurt in 2022 op basis van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen van 2021. Het merendeel van de OOV-ontvangsten wordt daarenboven pas in de tweede helft van het jaar uitbetaald in zes maandelijkse voorschotten.

De basisdotatie van het Gemeentefonds evolueert niet mee met de inflatie. De jaarlijkse groeivoet van de basisdotatie van het Gemeentefonds is vastgelegd op 3,5%. Die groeivoet is logisch als rekening wordt gehouden met een 'normale' inflatie van ca. 2% en een gestage stijging van de bevolking.

Ook de pensioenuitgaven nemen steeds verder toe. Bij een inflatie van meer dan 3,5% houdt de vastgelegde absolute groeivoet echter een reële daling in.

De inflatie bedroeg in februari 2022 8,04%. Het is duidelijk dat in aanhoudende inflatoire tijden de groei van het Gemeentefonds onvoldoende is om het ontvangstenniveau en het daarmee samenhangende uitgavenniveau van gemeenten op peil te houden. Het fonds is gemiddeld goed voor een kwart van de gemeentelijke exploitatie-ontvangsten.

1. Zal de minister de groeivoet van het Gemeentefonds inflatiebestendig maken?

Vlaams Parlement

Dat kan door de groeivoet vast te leggen op 3,5%, tenzij de inflatie hoger uitkomt. Indien de inflatie hoger is dan 3,5% volgt de groeivoet de inflatie.

Dergelijke formule heeft het voordeel dat de prognoses die gemeenten in hun meerjarenplan opnemen relatief stabiel blijven.

Een denkpiste om de groeivoet vast te leggen op 'inflatie + x %' heeft het nadeel dat een schommelend inflatiecijfer leidt tot schommelende prognoses, wat een nadelig effect heeft op de ontvangstenzekerheid van gemeenten en dus op hun investeringen.

2. Wat is de impact op de Vlaamse begroting door de inflatie op de personeelskosten en de energiekosten voor de Vlaamse ambtenarij ?

BART SOMERS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD
op vraag nr. 241 van 17 maart 2022
van **MERCEDES VAN VOLCEM**

---

1. De jaarlijkse dotatie van het Gemeentefonds evolueert volgens een vaste en duidelijke groeivoet, die decretaal bepaald is. Dat is bijzonder belangrijk in het kader van goede bestuurlijke verhoudingen tussen Vlaanderen en de lokale besturen. Duidelijkheid over de dotatie biedt zowel voor de lokale besturen als voor de Vlaamse begroting de nodige waarborgen inzake financieringsplanning. Vooral voor het Gemeentefonds is dat een belangrijk voordeel: het fonds vertegenwoordigt namelijk een aanzienlijke uitgave op de Vlaamse begroting en is voor de gemeenten een belangrijke algemene financieringsbron.

   Uiteraard erken ik dat de huidige economische context een impact heeft op de lokale financiën, maar momenteel zijn er geen plannen om de groeivoet van het Vlaams Gemeentefonds te wijzigen. De jaarlijkse groei van de hoofddotatie van het fonds met 3,5% houdt nu al een belangrijke budgettaire inspanning in voor de Vlaamse overheid en zorgt voor een jaarlijkse toename van de uitgaven met meer dan 100 miljoen euro. Dat is een aanzienlijk bedrag dat elk jaar als extra algemene financiering naar de gemeenten vloeit.

   Daarnaast initieerde de Vlaamse Regering deze legislatuur enkele nieuwe algemene financieringsstromen richting de lokale besturen buiten het gemeentefonds, zoals de dotatie op basis van de responsabiliseringsbijdrage en de dotatie open ruimte. Verder werd ook voorzien in een aanzienlijke financiële ondersteuning ter bestrijding van de Corona-pandemie en voor de uitvoering van relancemaatregelen. Het spreekt voor zich dat ik de financiële toestand van onze lokale besturen nauwgezet zal blijven opvolgen.

2. Voor de Vlaamse overheid monitort het Departement Financiën en Begroting de evolutie van de inflatie en de impact ervan op de personeels- en energiekosten. Dat departement bepaalt ook hoeveel middelen er daarvoor per begrotingsjaar moeten geprovisioneerd worden. Ik verwijs u daarom door naar collega-minister Diependaele.